basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

MOPITLO/PHUPU 2026

TLHAHLO YA GO SWAYA

MEPUTSO: 80

Palomoka ya matlakala a tlhahlo ya go swaya ke 28.

DITŠHUPETŠO TŠA GO SWAYA

- Ge molekwa a arabile dipotšišo tše di fetago palo yeo e nyakegago, swaya ya mathomo fela (Molekwa ga a swanela go araba potšišo ye telele le ye kopana go tšwa pukung e tee).
- Karolong ya A, ge molekwa a arabile dipotšišo tše nne ka moka mo diretong tšeo di bonwego, swaya tše pedi tša mathomo.
- Go dikarolo tša B le C, ge molekwa a arabile dipotšišo tše dikopana tše pedi goba tše telele tše pedi, swaya ya mathomo o hlokomologe ya bobedi.
- Ge molekwa a arabile dipotšišo ka moka tše nne, swaya fela ya pele mo karolong ye nngwe le ye nngwe ge e le gore go arabilwe potšišo ye kopana le ye telele.
- Ge molekwa a file dikarabo tše pedi, moo e lego gore ya mathomo e phošagetše mola ya bobedi e nepagetše, swaya ya mathomo gomme o hlokomologe ya bobedi.
- Ge dikarabo di se tša nomorwa ka tshwanelo, swaya go ya ka tlhahlo ya go swaya.
- Ge mopeleto wo o phošagetšego o ama tlhalošo, swaya phošo. Ge o sa ame tlhalošo, gona mo fe moputso.
- Potšišo ye telele: Ge karabo ya potšišo ye telele e le ka tlase ga botelele bjo bo nyakegago, se mo otle ka ge a šetše a ikotlile. Ge e le ye telele kudu, lekola fela mantšu ao e ka bago a 50 o hlokomologe taodišo yeo e šetšego fela o bale thumo.
- Dipotšišo tše dikopana: Ge molekwa a sa šomiše ditsebjana moo a kgopetšwego go tsopola, se mo otle.
- Mabapi le dipotšišopulego, ga go meputso ye e tlogo fiwa go dikarabo tša Ee/Aowa goba Dumela/Go se dumele. Meputso e tlo fiwa fela go lebaka le le fiwago. Ga go meputso ye e tlogo fiwa go dikarabo tša NNETE/MAAKA goba
- NTLHA/KGOPOLO. Meputso e tlo fiwa fela go lebaka le le fiwago.

KAROLO YA A: THETO

MONTSHEPETŠABOŠEGO – M Mamabolo

POTŠIŠO YA 1

'LE IKGOBOŠETŠANG?' – JN Mohlamonyane

Mohlala wa Karabo

Teori
Kgetho le tirišo ya mantšu ke mantšu a go ikgetha ao sereti se a dirišitšego go tšweletša dikgopolo seretong.

Tirišo
Sereti se dirišitše kgetho le tirišo ya mantšu seretong se go tšweletša dikgopolo ka tsela yeo e latelago:

Temanathetong ya 1

Le thankgeditše kgoro ya bosešane
- Sereti se dirišitše mmolelwana wo go laetša gore makgarebe a tlontlolla seriti sa basadi.

Makgarebemethepa
- Sereti se dirišitše makgarebemethepa go laetša gore makgarebe a mananana ke wona a intšhago seriti.

Tamiša
- Sereti se dirišitše tamiša go tšweletša kgopolo ya gore dirope di molaleng mo di bogelwago ke masogana.

Ikapere
- Sereti se dirišitše lentšu le 'ikapere' go tšweletša kgopolo ya gore makgarebe a apara diaparo tša go bala ditho, tše dikopana.

Temanathetong ya 2

Mahlo a tsepeletše faroborutho
- Sereti se dirišitše mmolelwana wo go tšweletša kgopolo ya gore masogana a lebelela dirope tše dibotse tša makgarebe ka **kganyogo**.

Le tsatsanka le mebila
- Sereti se dirišitše mmolelwana wo go tšweletša kgopolo ya gore makgarebe a sepela ka boikgantšho mebileng.

Le hlwe le hidinya
- Sereti se dirišitše lentšu le 'hidinya' go tšweletša kgopolo ya gore makgarebe a lla kudu a lebetše gore ke ona a gokilego masogana gore a ba kate.

Mebinikaparo
- Sereti se dirišitše lentšu le 'mebinikaparo' go laetša gore makgarebe a apara diaparo tše dikopana e le go nyatša dikeletšo tša batswadi.

Upa
Sereti se dirišitše lentšu le 'upa' go tšweletša kgopolo ya gore masogana a tla swina makgarebe ka go ba imiša gomme ba ba tlogela.

Thumo
Sereti se dirišitše kgetho le tirišo ya mantšu go tšweletša tshwantšhokgopolo seretong se. **[10]**

POTŠIŠO YA 2

'O BE O ADIMILWE' – ME Ngake

2.1 – 'o' / **'se wa'** (2)

2.2
- Sereti se botša seretwa gore se tlogele go lla.
- Sereti se eletša seretwa gore se ikhomotše ka lebaka la gore ngwana yo Modimo o be a se a mo fela yena sa ruri eupša a mo adimile. (2)

2.3
- Sereto se se bopilwe ka ditemanatheto tše 7.
- Temanatheto ye nngwe le ye nngwe e na le methalotheto ye 3. (2)

2.4 Sereti se dirišitše sekapolelo sa phefolo 'ba ile' go laetša gore ba hlokofetše/
Sereti se dirišitše Temepedi 'Ba ile 'Go laetša gore ba sepetše ga ba sa bowa. (2)

2.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana tša maleba.
Mohlala:
Moya wa manyami/kgothatšo
- Moya wa manyami o tlišwa ke mahu a bana ba seretwa.

GOBA

- Sereti se kgothatša seretwa gore se amogele gore lehu ke thato ya Modimo. (2)

[10]

POTŠIŠO YA 3

'LEŠOKO LA GAGO LE KAE?' – MW Morena

3.1 3.1.1 'Tša gago dihlogo …'
'Ge o gohlola ...'
'Ka ge sa gago sehuba …' (3)

3.1.2 ' … ba hwa senonyana' (1)

3.2 Kelelathalo
- Kgopolo ya gore mabu a bolaya batho ka bontši e fetela mothalothetong wa go latela go laetša gore sethunya ke sona se bolayo batho e sego mabu.

GOBA

Poeletšogare
...e le…
…e le…
- E gatelela kgopolo ya gore sethunya ke sona se bolayago batho e se go mobu. (2)

3.3 Sereti se dirišitše seema sa 'mokgakgati o a ikgela.'
- O dirišitše seema se go laetša gore batho ba ba bolayago ba bangwe ka sethunya le bona ba tla hwa ka sona. (2)

3.4 Sereti se dirišitše morumokwanokgaotši.
- Mothalothetong wa 8 le 11 ... -na le … -lo mothalothetong wa 9 le 12 go gatelela bošoro bja go hlolwa ke sethunya ka malapeng. (2)

[10]

POTŠIŠO YA 4

'THEKA LE A THUNYA' – M Mamabolo

4.1
- 'tšobana'
- 'rato' (2)

4.2
- Makgarebe **ale** a bego a kitima le ona a mo katogile ka gore ga a sa na sa gagwe.
- Ba mo feteditše malwetši a go se alafege lehono o išwa fase le godimo dingakeng tša setšo. (2)

4.3
- Sereti se dirišitše lentšu le '**motšhaotšhele'** go gatelela kgopolo ya gore o kwa bohloko nako le nako.
- Sereti se dirišitše lentšu le '**ripitla'** go tšweletša kgopolo ya gore motho yo a robetšego o a phethoga ga a sa kgona go tsoga ka lebaka la bolwetši. (4)

4.4
- Sešura **se aroganya** mothalotheto ka dikarolometara tše pedi e lego:
  Karolometara 1: 'Bomphetakapejana ba nkotile ditshwaro' le
  Karolometara 2: 'Ke nkga sa sebodu lehono.'
- Dihloa tša mošito di a lekana: ke tše tharo go karolometara ye nngwe le ye nngwe.
  Bomphetakapeja:na ba nkoti:le ditshwa:ro
  Ke n:kga sa sebo:du leho:no (2)

[10]

LE

POTŠIŠO YA 5

SERETO SEO SE SEGO SA BONWA

LEMEPE LA MAMANEPE – FJR Malebana

'MADILA' – FJR Malebana

5.1
- 'O seno sa mohuta mang sa go fafatliša?'
- 'Go reng motho ge a go gamotše a hlahlarega?' (2)

5.2 Bokakgongwana
- Sereti se swantšha mosepelo wa motho yo a tagilwego le wa kgomo ya go ota. (2)

5.3 Papadišantšu
- Sereti se bapadiša mantšu a: setseketseke le go tsekolla go gatelela kgopolo ya gore bjala bo tloša dihlong go batho ba go se hlalefe, ba bonala eke ke dihlalefi.
- Sereti se bapadiša mantšu a: Dihlong, mahlong go gatelela kgopolo ya gore bjala bo tloša dihlong. (2)

5.4
- Sereto se se bopilwe ka methalotheto ye 20.
- Methalotheto ke ye mekopana, ya magareng le ye metelele. (2)

5.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana tša maleba.
Mohlala:
- Batho ba bangwe ge ba nwele bjala ba dira dilo tša go tšwa tseleng.
- Batho ba bangwe ge ba nwele bjala ba palelwa ke go ya mošomong ka ge bjala bo ba lwatša. (2)

[10]

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: PADI/DIKANEGELOTŠHABA

POTŠIŠO YA 6: *BADIMO BA BOLETŠE* – MJ Mpepele

Mohlala wa karabo

Teori ya tshwantšho ya baanegwa
Tshwantšho ya baanegwa ke thuto ya dimelo tša baanegwa bao ba hwetšwago ka sengwalong, go lebeletšwe mohuta le mekgwa ya bona ya bophelo.
Ge re sekaseka tshwantšho ya baanegwa go lebelelwa dintlha tše di latelago:

- Ditiro le dipolelo tša moanegwa.
- Baanegwa ba bangwe ba reng ka yena.
- Leina la moanegwa.
- Polelo ya mongwadi goba molaodiši/moanegi ka moanegwa.

Tirišo
Semelo sa Ditau

Ditiro tša gagwe
- O rata basadi.
  Mohlala: O ratana le Mpimpi, Seritša, Nthuše le Thabišo.
- Ke motho wa lenyatšo.
  Mohlala: O nyatša tatagwe ka ge a re ge a mo kgethela mosadi ga se a mo reriša. O emelela ka maoto ge malomeagwe Kgokolo a sa bolela le yena.
- O na le kgang.
  Ge mmagwe a mmotša gore a nyale Thabišo o re yena a ka upša a wela ka mangope ka gobane ge e le Thabišo yena ga a mo rate.
  Ditau o botša malomeagwe gore yena o sa phušula fase ka nko ka gore yena Thabišo ga a mo rate.

Dipolelo tša gagwe
- O na le lenyatšo
  O bolela le mmagwe o re: 'Wena mma o homole o re tuu …!'
- O fetola malomeagwe gampe ge a mmotšiša gore ke ka lebaka la eng a lahla basadi bjalo ka marotse.
  Ke motho wa go ba le tshwarelo
- O swarela rangwaneagwe Rašuwa ka ge a re dihlokwa di lale, ntwa ke ya bana ba motho.

Baanegwa ba bangwe ba reng ka yena
- Ke rathetho.
  Mohlala: Semoka le Senyama ba bolela gore Ditau o bethile mosadi ofe ka gore yena ke rathetho.
- Ke motho wa go ba le seatla.
  Mohlala: Semoka le Senyama ba bolela gore Ditau o bethile Mpimpi.
- Ke senganga
  Mohlala: Mmagwe Komanyi o re Ditau ke ngwanamaganagobotšwa.

Mongwadi o reng ka yena
- O na le boikgogomošo.
  Mohlala: Ditau o be a re ge a ekwa motho a bolela ka leina la Thabišo, a šinyalale e ke o kwa monkgo wa madupa a khwephane.

Leina la gagwe
- Leina la Ditau le sepelelana le ditiro tša gagwe – Ditau o bogale bjalo ka tau ka ge a fela a iša batho seatla gammogo le bao ba lekago go mo fa dikeletšo.

Thumo
Mongwadi o atlegile go tšweletša tshwantšho ya baanegwa ka ge a tšweleditše dintlha tša semelo sa Ditau ka botlalo. **[25]**

GOBA

POTŠIŠO YA 7: *BADIMO BA BOLETŠE* – MJ Mpepele

SETSOPOLWA SA A

7.1 7.1.1 Mongwadi o dirišitše 'ke' go laetša motho wa pele yo a botšago Ditau gore a ka se di phure. (1)

7.1.2 Mongwadi o dirišitše 'o' go laetša gore go bolelwa ka Ditau yo e lego motho wa boraro. (1)

7.2
- Molwantšhwa – Ditau
- Molwantši – Lentšu la Mohu Tsweke
- Mohlohleletši – Kgang ya Ditau (3)

7.3 Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana tša maleba.
Mohlala:
- Ditau a ka hloka mosadi bophelo bja gagwe ka moka.
- Basadi bao Ditau a dulago le bona ba ka mo fetetša malwetši.
(E TEE fela) (1)

7.4
- Ditau o hlatšišwa dihlare gomme o a fola.
- Ditau o nyala Thabišo ebile o gorošwa lapeng la Bakone. (2)

7.5 Morero wa padi ye o mabapi le gore lentšu la mohu ga le tshelwe.

- Tiragalo ya setsopolweng se e mabapi le taelo ya mohu Kgoši Tsweke ya gore ge Ditau a ka se nyale Thabišo, dilo tša gagwe ka moka di tla nyelela a di lebeletše. (2)

7.6 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana a maleba.
Mohlala:
Maikutlo a manyami
- Ke nyamišwa ke gore mohu Kgoši Tsweke o gatelela tokelo ya Ditau ya go ikgethela mosadi yo a mo ratago.
- Ke nyamišwa ke gore mohu Kgoši Tsweke o phagamiša setšo sa gabo a sa šetše maikutlo a Ditau. (3)

SETSOPOLWA SA B

7.7 7.7.1 Kgokolo ke malome wa Ditau. (1)

7.7.2 Ditau ke monna wa Nthuše. (1)

7.8
- Baanegwa ba bitšana ka meeno le direto.
- Baanegwa ba dumela kudu go badimo.
- Go bolelwa ka go phatlalatšwa ga kgoro. (3)

7.9
- Poledišano e re utollela maikutlo a Kgokolo a go belaela gore Ditau a ka buša le Nthuše.
- E tšwetša pele tiragalo ya go begwa ga Nthuše go badimo.
- E tšweletša semelo sa Kgokolo sa boradia ka go tsenatsena ditaba tša Bakone. (3)

7.10 Moya wa leago/kagišano/šebešebe
- Diboledi di kwana ka wa lehlabula gore Nthuše a begwe go badimo gore a tle a kgone go buša le Ditau. (2)

7.11 Thekniki ya tekolapejana
- Se se netefaditšwe ke ge Ditau a welwa ke madimabe a go nyala a hlala le go belega lesea la go se itekanele. (2)

[25]

POTŠIŠO YA 8: *KGALAGALO TŠA SETU* – MS Machitela

Mohlala wa karabo:

Teori ya tshwantšho ya baanegwa
Tshwantšho ya baanegwa ke thuto ya dimelo tša baanegwa bao ba hwetšwago ka sengwalong, go lebeletšwe mohuta le mekgwa ya bona ya bophelo.
Ge re sekaseka tshwantšho ya baanegwa go lebelelwa dintlha tše di latelago:

- Ditiro le dipolelo tša moanegwa.
- Baanegwa ba bangwe ba reng ka yena.
- Leina la moanegwa.
- Polelo ya mongwadi goba molaodiši/moanegi ka moanegwa.

Tirišo
Semelo sa Molatelo

Ditiro tša gagwe

- Ga a hwe matwa.
  Mohlala: O dula a hlodia Mojagobedi mabapi le go itlhomela mošašana wa bona.
- O na le sephiri.
  Mohlala: Ga se a ka a botša mogatša'gwe Mojagobedi le batswadi ka bolwetši bja gagwe bja kankere ya molomo wa popelo.
- O na le pelo ye nnyane.
  Mohlala: Ngaka Devendranath o ile go mmotša ka kankere ya molomo wa popelo, a šipha ka megokgo, a se tsebe ye ntsho le ye tšhweu le go itlhoboga.
- Ke motho wa go fela pelo/ wa lenyatšo.
  Mohlala: O ile a re Tumpu a sa bolela le yena a emelela a leba ka ngwakong.

Dipolelo tša gagwe

- O na le maroga.
  Mohlala: O botša Tumpu gore a se tlo mmotša boloko ka lapeng la gagwe.
- Ke motho wa go ba le sekgapho.
  Mohlala: O kgadimola Matome ge a nyaka dijo.
- O na le maaka.
  Mohlala: Ge a thoma go nwa dihlare tša kankere o botša Mojagobedi gore ke tša madi a magolo.

Baanegwa ba bangwe ba reng ka yena

- O na le mahlapa.
  Mohlala: Mojagobedi ge a bolela le Tumpu o re: 'Le gona ga se a mo omanya, o tloga a mo hlapaotše ka gore o mmiditše sehlotlolo seo se tšeelago bangwe banna.'
- O na le lehufa.
  Mohlala: Mojagobedi o hlaloša gore: 'Ge nka lebala sellathekeng sa ka o tla šala a se kgotlakgotla. Tšatši le lengwe gape o ile a ba a leletša Thabitha mogala a mo omanya'.
- O na le lerato.
  Mohlala: Keletšo o re Molatel**o** ge a ba botša ka Mojagobedi ke taetšo ya gore o a mo rata.

Mongwadi o reng ka yena

- O na le lehufa.
  Mohlala: Mongwadi o hlaloša gore Mojagobedi o lemogile gore o nyetše mmalehufane wa go fetelela.
- Ke matheetšabohle.
  Mohlala: Mongwadi o hlaloša gore ge Molatelo a se no kwa gore Mphapantši o re o bone sefatanaga sa Mojagobedi GaMaupa, o tsene gae a befetšwe kudu.

Leina la moanegwa

- Leina la Molatelo le sepelelana le ditiro tša gagwe.
  Mohlala: Ge a ekwa taba o dio latela ntle le go kgonthiša bonnete bja yona. Ge a e kwa taba ya gore sefatanaga sa Mojagobedi se bonwe gaMaupa mosading wo mongwe ntle le kgonthišiša o tšea sephetho sa go hlala Mojagobedi.
- O tšea keletšo ya Mphapantšhi ya go se botše monna wa gagwe ka bolwetši bja gagwe.

Thumo

Mongwadi o atlegile go tšweletša tshwantšho ya baanegwa ka ge a tšweleditše dintlha tša semelo sa Molatelo ka botlalo. **[25]**

POTŠIŠO YA 9: *KGALAGALO TŠA SETU* – MS Machitela

SETSOPOLWA SA C

9.1 9.1.1 Mongwadi o dirišitše 'o' go laetša motho wa boraro (Mojagobedi) yo a ipotšišago dipotšišo mabapi le Molatelo. (1)

9.1.2 Mongwadi o dirišitše 'ke' go laetša motho wa pele (Mojagobedi) yo a ipotšišago dipotšišo mabapi le gore go ka be go na le se a sa kgotsofatšego Molatelo ka sona. (1)

9.2
- Molwantšhwa – Molatelo
- Molwantšhi – Mojagobedi
- Mohlohleletši – Sephiri sa bolwetši bja Molatelo. (3)

9.3 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana tša maleba.
Mohlala:
- Mojagobedi a ka hlala Molatelo.
- Mojagobedi a ka ja Molatelo leonyane.
  (E TEE fela) (1)

9.4
- Mojagobedi o ikana go thekga mosadi wa gagwe go lwantšha bolwetši bja kankere go fihla a fola.
- Lapeng la Mojagobedi le Molatelo go rena lethabo le khutšo ka ge dilo di boela sekeng.
- Mojagobedi le Molatelo ba šegofatšwa ka ngwana.
  (TŠE PEDI fela) (2)

9.5 Morero wa padi ye ke gore sephiri se ka thuba lapa.
- Ditiragalo tša padi ye di mabapi le sephiri sa bolwetši bja Molatelo se se nyakilego go ba thubela lapa. (2)

9.6 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana a maleba.
Mohlala:
Maikutlo a manyami
- Ke nyamišwa ke gore Molatelo o gononela monna wa gagwe gore a ka be a ratana.
- Ke nyamišwa ke gore Mojagobedi o thoma go inyatša a nagana gore a ka be a sa kgotsofatše Molatelo. (3)

SETSOPOLWA SA D

9.7 9.7.1 Ke monna le mosadi. (1)

9.7.2 Fiona ke motlabo wa Mojagobedi. (1)

9.8
- Go bolelwa ka khemisi.
- Go bolelwa ka setlabela sa go dira diteko.
- Go bolelwa ka sekhipa. (3)

9.9
- E tšweletša semelo sa Mojagobedi sa go ba le maaka ka gore le ge a sa kwe selo o re Fiona o imile.
- E tšwetša pele tiragalo ya Mojagobedi ya go tematemiša matswele a Fiona.
- E tšweletša maikutlo a lerato gare ga Mojagobedi le Fiona. (3)

9.10 Moya wa lerato.
- Mojagobedi le Fiona ba swarane ka diatla go laetša lerato la bona. (2)

9.11 Mongwadi o atlegile
- Babadi ba be ba sa letela gore Mojagobedi a ka thekga Molatelo bolwetšing go ya le ka mo a bego a mo swara gampe ka gona.
- Babadi ba be ba sa letela gore Mojagobedi a ka katoga Fiona.
- Babadi ba be ba sa letela gore Molatelo a ka ba le ngwana ka morago ga bolwetši bja kankere ya popelo.
(TŠE PEDI fela) (2)
[25]

DINGWALOTŠHABA

POTŠIŠO YA 10: POTŠIŠO YE TELELE

TODI YA BATLOGOLO – M Makgopa, BMT Makobe le AP Nkadimeng

Mohlala wa karabo:

MMAKGWADI LE LEJAPELA – AP Nkadimeng

Mohuta
- Ke nonwanekgogamašego
- Baanegwa nonwaneng ye ke batho le noga yeo e bitšwago Lejapela.
- Lejapela le le na le dimelo tša bomotho.
- Nonwane ye e na le tshegišo.
- E anegwa bošego mola go etišitšwe.

Molaetša
Molaetša wa nonwane ye ke go eletša batho gore ba se be le megabaru ka ge e se na moputso.

- Mokgekolo Mmakgwadi o be a na le megabaru ya go nyaka gore tšhemo ya gagwe e dule e le ye tala le gore kgwebo ya gagwe ya bjala e gole gore batho ba rekele yena fela.
- Ka lebaka la megabaru ya gagwe o be a ruile Lejapela e lego noga ye a bego a e fepa ka nama ya diphoofolo le ya batho.
- Megabaru ya gagwe ya go huma le go nyaka go phela gabotse e dirile gore a bolaye diruiwa le maseana a batho go fepa Lejapela.
- Megabaru ya gagwe e tšwetše pele go bonala ge a bolaya bana ba gagwe ba madi go kgotsofatša Lejapela.
- Ka lebaka la megabaru ya gagwe Lejapela le ile go fetša bana ba gagwe la nyaka go ja yena.
- Ke mo a bonego gore megabaru ga se ya loka a tšhabela ka mošate moo Lejapela le ilego la fetša le bolailwe mola yena a ile a kokomoga dimpa gomme mafelelong tša thunya a hlokofala.

ROLIHLAHLA MADIBA MANDELA – PT Tjale

Mohuta
Seretotumišo
Sereto se se tšweletša boikgafo bja moetapele wa maloba e lego Nelson Mandela bja go lwela tokologo ya Maafrika Borwa.

Molaetša
- Molaetša wa sereto se ke gore moetapele wa makgonthe ga se a swanela go itebelela a nnoši. O swanetše go ikgafela go thuša setšhaba.
- Nelson Mandela o lwetše gore Maafrika Borwa a hwetše khutšo le tokologo ye lehono ba ipshinago ka yona. O rutile batho gore ntwa ga se ya madi fela le ka poledišano batho ba kgona go lwa.

'SEBAKANYANA' – BMT Makobe

Mohuta
Koša ya poloko
Ke koša yeo e opelwago dipolokong go akaretšwa ditumelo tša go fapana, moo le baruti ba balago lentšu go tšwa go Pukukgethwa.

Molaetša
Koša ye e eletša batho gore ba tsebe gore go phela ke ga nakonyana fela, ka gona re swanetše go šomiša nako yeo gabotse ka go hlankela Modimo, yo a re filego yona. **[25]**

GOBA

POTŠIŠO YA 11: POTŠIŠO YA SETSOPOLWA

***TODI YA BATLOGOLO* – MA Makgopa, BMT Makobe LE AP Nkadimeng**

SETSOPOLWA SA E

'TŠHWENE KE MOTHO, GA E BOLAWE!' – BMT Makobe

11.1 'Nonwane, Nonwane!' (1)

11.2
- Go bolelwa ka go tsoma diphoofolo le go epa medu le digwere.
- Go bolelwa ka go gola ditšie.
- Go bolelwa ka lapa la go raretšwa ka mafata a makoto.
(TŠE PEDI fela) (2)

11.3 Monna wa Mapulaneng
- Ditiragalo tša nonwane di theilwe godimo ga gagwe.
- Morero wa nonwane wa go tsošološa tlhago o theilwe godimo ga gagwe.
- O thoma le nonwane a ba a fetša le yona.
- Mediro ya gagwe e phadima go feta ya baanegwa ba bangwe.
(TŠE PEDI fela) (3)

11.4 Nonwanekgogamašego
- Ke nonwane ya go tloša bodutu.
- Baanegwa ke batho (monna wa Mapulaneng, badudi ba Mapulaneng le bana) le diphoofolo (tšhwene ya roto le mehuta ye mengwe ya diphoofolo.) (3)

11.5 Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana tša maleba.
Mohlala:
- Masogana a ka bolaya diphoofolo tša monna wa Mapulaneng.
- Masogana a ka bulela diphoofolo gore di boele lešokeng.
- Masogana a ka rema mehlare a dira dikgong ka yona.
- Masogana a ka tšea bana a ba iša legaeng la ditšhiwana.
(TŠE THARO fela) (3)

11.6 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana tša maleba.
Mohlala:

- Moanegi o dirišitše motho wa boraro 'o' go anega ditiragalo tšeo di lebanego le bophelo bja go makatša bjo bo bego bo phelwa ke monna wa Mapulaneng.
- O tšweletša dikgopolo tša gagwe mabapi le phedišano ya monna wa Mapulaneng le diphoofolo tša naga.
- O utolla semelo sa moanegwa e lego monna wa Mapulaneng yo a bego a rata bana ka go ba godiša ka ge e le bana ba badimo, le tlhago ka go hlokomela diphoofolo le mehlare. (3)

SETSOPOLWA SA F

***KGOŠI MALEBOHO* – BMT Makobe**

11.7 Sebokantšu
- Go laetša gore ge pula e e na Kgoši Maleboho o koloba mmele ka moka. (2)

11.8 Boitsebišo (1)

11.9 Sereti se hlaloša bogale bja Kgoši Mmalebogo. (1)

11.10 Poeletšothomi/gare
- E gatelela kgopolo ya gore a sega gore a be a nyake go wa mohlareng wa Mohlatswa. (2)

11.11
- Sereto se se bopilwe ka methalotheto ye 21.
- Methalotheto ke ye mekopana, ya magareng le ye metelele. (2)

11.12 Moya wa tumišo/boikgantšho
- Sereti se tumiša/kgantšha botšo, bogale le botse bja sona. (2)

[25]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 25

KAROLO YA C: PAPADI/TERAMA/TIRAGATŠO

POTŠIŠO YA 12: *O IPHIHLETŠENG?* – LT Maphoso

Mohlala wa karabo:

Teori ya Thulaganyo
Thulaganyo ke tsela yeo mongwadi a beakanyago ditaba tša sengwalo sa gagwe ka gona ka maikemišetšo a go tšweletša morero wa sengwalo seo. Ge go thwe sengwalo se rulagantšwe gabotse, ke ge se na le thulano yeo e bopago maatlakgogedi, le gona se tšweletša morero wa puku. Thulaganyo e beakantšwe go ya ka diponagalo, e lego kalotaba, sethakgodi, thulano, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Tshekasekong ye, go ya go hlokomelwa kalotaba, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Teori ya kalotaba
Kalotaba ke mathomo a ditaba tša mongwadi moo go tšwelelago dintlha tše bohlokwa e lego: Baanegwa (molwantšhwa, molwantšhi le mohlohleletši), tswalano ya baanegwa, tikologo (nako le lefelo la ditiragalo), tabakgolo yeo baanegwa ba lebanego le yona le moya wo o fokago.

Tirišo
- Rebone ke molwantšhwa yoo ditiragalo tša papadi ye di dikologago godimo ga gagwe.
- Rebone o tšweletše dithutong tša gagwe tša Mphato wa Marematlou gomme o laetša tatagwe Mahunela yo a tšweletšwago bjalo ka molwantšhi.
- Tikologo ke ya sebjalebjale mo Rebone a tšwelelago a na le mogwera wa gagwe Hlogi mabenkelengkgoparara fao ba lebeletšego dipoelo kuranteng gomme ba ikhwetša ba tšweletše Mphatong wa Marematlou.
- Moya go foka wa lethabo.

Teori ya Sehloa
Sehloa ke thulano ya mafelelo ka gare ga sengwalo moo ditaba di fihlago seremong.

Tirišo
Dikgomo tša Mahunela le tšhelete di a utswiwa gomme o a lwala.

Teori ya Tlemollo ya lehuto
Tlemollo ya lehuto ke moo bothata bo rarollogago. Ditaba di boela sekeng goba tša tšea lemanoga le lengwe.

Tirišo
- Mahunela o kgopela Benjamene tshwarelo.
- O abela bana ba gagwe leruo.
- Mahunela o a hlokofala.
- Benjamene le Sarinki ba a swarwa.
- Sarinki o utolla diphiri tša gore o ratane le Mahunela ka lebaka la megabaru ya go rata tšhelete, le gore a tle a kgone go mo hunolla bongame.
- Sarinki o bolela gore ke yena a bego a thuša Rebone ebile o kgopela tshwarelo.
- Rebone o tšwelela dithutong tša gagwe.

Thumo
Mongwadi wa papadi ye o atlegile go beakanya ditiragalo tša papadi ye fao a tšweleditšego dielemente tša yona go tšweletša morero wa yona. **[25]**

POTŠIŠO YA 13: *O IPHIHLETŠENG?* – LT Maphoso

SETSOPOLWA SA G

13.1 13.1.1 Ke bagwera (1)

13.1.2 Ke dikgaetšedi (1)

13.2
- Go bolelwa ka go palelwa ke go hwetša pasari.
- Go bolelwa ka go lla ga mogala.
- Go bolelwa ka go ipha banna ba dilori.
- Go bolelwa ka go ikgobokeletša tšhelete.
- Hlogi le Rebone ba bolela ka morutišigadi Kgoroši.

(TŠE PEDI fela) (2)

13.3 Mahunela (1)

13.4 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana tša maleba.
Mohlala:
- Mongwadi o dirišitše modumo wa dikgomo (tša Mahunela) go laetša gore lefelo ke ka lešakeng/madišong.
- Mongwadi o dirišitše modumo wa lori le digarafo go laetša mošomo wo o dirwago ke Benjamene, Sebakweng le Monyaku wa go laiša mohlaba.
- Mongwadi o dirišitše modumo wa mmino ka thekising ya boHlogi le Rebone go laetša gore ba leetong/tseleng. (2)

13.5
- (*O nyamile*) Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go laetša manyami a Rebone ka ge a šitwa ke go ya sekolong.
- *(O itlhobogile)* Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go laetša go itlhoboga ga Rebone ka ge a hloka thušo ya mašeleng a go tšwetša dithuto tša gagwe pele.
- *(Ka go tenega)* Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go laetša go tenega ga Rebone ge Sarinki a mmitša mogadibo. (3)

13.6 Aowa
Papading ye pulamadibogo e dirišitšwe fela mafelelong a kgaolo. (1)

13.7 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- Leina la papadi ye ke 'O iphihletšeng?' mola diteng tša papadi di le mabapi le Sarinki yo a lefelago Rebone dithuto le go mo rekela dipuku eupša a iphihlile. (2)

SETSOPOLWA SA H

13.8
- O boloka tšhelete botshwelamare.
- O romela Rebone go mo nyakela Benjamene mola a ka mmitša ka mogala. (2)

13.9
- Babapadi ga se ba bantši, ke Hlogi le Rebone.
- Go dirišitšwe polelo ya go amogelega ya go hloka maroga.
- Poledišano ke ye kopana gore babogedi ba se lahlegelwe ke molaetša. (Ke a gopola mogwera.) (3)

13.10
- Mahunela o be a timeletše gomme ba lapa ba sa tsebe gore ba mo nyakele kae.
- Mahunela o be a beile tšhelete botshwelamare bjalo ga a e bone. (2)

13.11
- Mahunela o theilwe kgopolong e tee ya bongame.
- Mahunela ke mmapadi yoo a sa golego, a sa fetogego, ebile ga a fetošwe ke mabaka ka gore le ge batho ba be ba mo eletša go iša Rebone sekolong ga se a ke a fetoga. (2)

13.12 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana tša maleba.
Mohlala:
- Ke ithutile gore tšhelete e swanetše go bolokwa dipankeng. (1)

13.13 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana a maleba.
Mohlala:
Maikutlo a manyami
- O nyamišwa ke tatagwe yo a lwalago. (2)

[25]

POTŠIŠO YA 14: *NAGA GA DI ETELANE* – MS Serudu

Mohlala wa karabo:

Teori ya Thulaganyo
Thulaganyo ke tsela yeo mongwadi a beakanyago ditaba tša sengwalo sa gagwe ka gona ka maikemišetšo a go tšweletša morero wa sengwalo seo. Ge go thwe sengwalo se rulagantšwe gabotse, ke ge se na le thulano yeo e bopago maatlakgogedi, le gona se tšweletša morero wa puku. Thulaganyo e beakantšwe go ya ka diponagalo, e lego kalotaba, sethakgodi, thulano, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Tshekasekong ye, go ya go hlokomelwa kalotaba, sehloa le tlemollo ya lehuto.

.

Teori ya kalotaba
Kalotaba ke mathomo a ditaba tša mongwadi moo go tšwelelago dintlha tše bohlokwa e lego: Baanegwa (molwantšhwa, molwantšhi le mohlohleletši), tswalano ya baanegwa, tikologo, nako le lefelo la ditiragalo, tabakgolo yeo baanegwa ba lebanego le yona le moya wo o fokago.

Tirišo
- Mphaka ke molwantšhwa yoo ditiragalo tša papadi ye di dikologago godimo ga gagwe.
- Tikologo ke ya sebjalebjale ka ge tiragalo e direga ka phapošeng ya go bala. Mphaka o ka phapošeng ya gagwe ya go bala gomme o bolela a nnoši ka taba ya go tloga ga gagwe Bonwatau go ya Takone.
- Ditiragalo di mabapi le Mphaka yo e lego mofaladi.

Teori ya Sehloa
Sehloa ke thulano ya mafelelo ka gare ga sengwalo moo ditaba di fihlago seremong.

Tirišo
Go tsoga ngangego gare ga Mphaka le Lekgotlataolo la Yunibesithi mabapi le sekgoba seo se hlomilwego se le ka godimo ga sa Mphaka gomme sekgoba seo sa fiwa ngwana wa mobu.

Teori ya Tlemollo ya lehuto
Tlemollo ya lehuto ke moo bothata bo rarollogago. Ditaba di boela sekeng goba tša tšea lemanoga le lefsa.

Tirišo
Mphaka o tšea sephetho sa go boela gae Bonwatau le ba lapa la gagwe.

Thumo
Mongwadi wa papadi ye o atlegile go beakanya ditiragalo tša papadi ye fao a tšweleditšego dielemente tša yona go tšweletša morero wa yona. **[25]**

POTŠIŠO YA 15: *NAGA GA DI ETELANE* – MS Serudu

SETSOPOLWA SA I

15.1 15.1.1 Ke monna le mosadi. (1)

15.1.2 Ke mongmošomo le mošomedi. (1)

15.2
- Go bolelwa ka go okeletšwa tšhelete
- Go bolelwa ka go fa nnothisi.
- Go bolelwa ka go tshedišwa ga ditokelo tša badiredi.

(TŠE PEDI) (2)

15.3 Mphaka (1)

15.4 Thulanontle
- Akitse o thulana le Mphaka mabapi le tša mošomo. (2)

15.5
- *(Mphaka o a tšwa o leba go Akitse.*) Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go hlaloša tiragalo ya Mphaka ya go leba go Akitse.
- *(O mo fa yona a bile a e bala.)* Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go hlaloša tiragalo ya Mphaka ya go fa Akitse tšhelete ebile a e bala.
- (*Le yena o a bala ge a e amogela.)* Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go hlaloša tiragalo ya go bala le go amogela tšhelete ga Akitse.
- (*O kgathotše mahlong a phutha merwalwana ya gagwe*.) Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go hlaloša tiragalo ya Akitse ya go phuthaphutha merwalwana.
- (*O tšwa a rwele merwalwana ya gagwe*.)
  Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go hlaloša go tšwa ga Akitse ka merwalwana ya gagwe.

(TŠE THARO fela) (3)

15.6 Aowa,
- Mongwadi ga se a atlega ka ge a se a tšweletša seširo mafelelong a temana ye nngwe le ye nngwe ya papadi eupša o se tšweleditše fela mafelelong a tiragatšo ye. (1)

15.7 Leina la papadi ye ke Naga ga di etelane mola diteng tša papadi di le mabapi le Mphaka yo a sa amogelwego dinageng di šele. (2)

SETSOPOLWA SA J

15.8 15.8.1 'Ruri re paletšwe, mogatšaka.' (1)

15.8.2 'Ke ikanne go go rwadiša maima a, mogatšaka' (1)

15.9
- Babapadi ga se ba ba bantši, ke Mphaka le Hunadi.
- Go dirišitšwe polelo ya go amogelega ya go hloka maroga.
- Poledišano ke ye kopana gore babogedi ba se lahlegelwe ke molaetša (E tla ba ka godimo ga ya ka). (3)

15.10
- Mmušo wa Letsheng la Mogadisho o kwane gore diposo tša maemo di fiwe bana ba mobu.
- Mmušo wo mofsa wa Letsheng la Mogadisho o hlomile poso ya ka godimo ga ye e swerwego ke Mphaka. (2)

15.11 Hunadi o theilwe kgopolong e tee ya go se fetoge le mabaka.
- Le ge ba kopana le mathata dinagengdišele yena ga a nyake go boela Bonwatau efela o nyaka ba tšwela pele go ya dinageng tše dingwe. (2)

15.12 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana tša maleba.
Mohlala:
- Ke ithutile gore motho o swanetše go amogela seemo se sengwe le sengwe se a kopanago le sona. (1)

15.13 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana tša maleba.
Mohlala:
Maikutlo a kwelobohloko
- Ke kwela Hunadi le Mphaka bohloko ka gore ba godile eupša ba sa emaemišwa ka lebaka la bofaladi. (2)

[25]

POTŠIŠO YA 16: *LEHUFA* – P Mothupi

Mohlala wa karabo:

Teori ya Thulaganyo
Thulaganyo ke tsela yeo mongwadi a beakanyago ditaba tša sengwalo sa gagwe ka gona ka maikemišetšo a go tšweletša morero wa sengwalo seo. Ge go thwe sengwalo se rulagantšwe gabotse, ke ge se na le thulano yeo e bopago maatlakgogedi, le gona se tšweletša morero wa puku. Thulaganyo e beakantšwe go ya ka diponagalo, e lego kalotaba, sethakgodi, thulano, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Tshekasekong ye, go ya go hlokomelwa kalotaba, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Teori ya kalotaba
Kalotaba ke mathomo a ditaba tša mongwadi moo go tšwelelago dintlha tše bohlokwa e lego: Baanegwa (molwantšhwa, molwantšhi le mohlohleletši), tswalano ya baanegwa, tikologo (nako le lefelo la ditiragalo), tabakgolo yeo baanegwa ba lebanego le yona le moya wo o fokago.

Tirišo
- **Lerato** ke molwantšhwa yoo ditiragalo tša papadi ye di dikologago godimo ga gagwe.
- Tikologo ke ya sebjalebjale ka ge go tšwelela boemapese fao Lerato a bego a emetše dinamelwa tša go ya mošomong.
- Lerato o eme boemapese o letetše dinamelwa tša bohle go mo iša mošomong le ge monna wa gagwe Radithekisi yo a tšweletšwago bjalo ka molwantšhi a na le dithekisi tšeo di bego di ka mo iša.
- Moya go foka wa lethabo ka ge Lerato le Ntshepe ba thabetše go kopana gape ka morago ga go bonana ge Lerato e be e sa le morutwana wa Ntshepe.

Teori ya sehloa
Sehloa ke thulano ya mafelelo ka gare ga sengwalo moo ditaba di fihlago seremong.

Tirišo
Radithekisi o a ithuntšha ka maikemišetšo a go ipolaya.

Teori ya tlemollo ya lehuto
Tlemollo ya lehuto ke moo bothata bo rarollogago. Ditaba di boela sekeng goba tša tšea lemanoga le lefsa.

Tirišo
- Ntshepe le Lerato ba a nyalana
- Radithekisi o a itshola ge a le bookelong gomme o kgopela tshwarelo go Lerato le Ntshepe.
- Ntshepe le Lerato ba swarela Radithekisi.

Thumo
Mongwadi wa papadi ye o atlegile go beakanya ditiragalo tša papadi ye fao a tšweleditšego dielemente tša yona go tšweletša morero wa yona. **[25]**

POTŠIŠO YA 17: *LEHUFA* – P Mothupi

SETSOPOLWA SA K

17.1 17.1.1 Ke monna le mosadi. (1)

17.1.2 Ke morwa le mmagwe. (1)

17.2
- Dipukwana
- Borokgwana (2)

17.3 Radithekisi (1)

17.4 Thulanontle
- Radithekisi o thulana le Lerato ka dipolelo ka lebaka la ge a re o rata banna/Maditaba o thulana le Radithekisi ka ge a kgala Lerato ka go mmetha ka molamo. (2)

17.5
- *(O maketše)* Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go laetša go makala ga Maditaba ge a bona Lerato a lla.
- (*O a kgamakgametša*) Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go laetša letšhogo la Radithekisi ge mmagwe a mmotšiša gore ke ka lebaka la eng a kgala Lerato ka molamo.
- *(O a tširoga)* Mongwadi o dirišitše tšhupasefala ye go laetša go makala ga Lerato ge Radithekisi a re o rata banna.
- (*O lebelela Radithekisi ka go kgathola*) Mongwadi o dirišitše ditšhupasefala go laetša go befelwa ga Maditaba ebile a ngangile sefahlego. (3)

17.6 Ee, mongwadi o atlegile go tšweletša seširo ka ge a se tšweleditše mafelelong a kgaolo/temana ye nngwe le ye nngwe ya papadi ye. (1)

17.7 Leina la papadi ke Lehufa mola diteng tša papadi di le mabapi le lehufa la Radithekisi go Lerato le lehufa la Ntlogeleng go Ntshepe. (2)

SETSOPOLWA SA L

17.8
- 'A o reng, mogwera?'
- 'A bjale ge a goroša taba ya gagwe o filo thoma ka go reng?'
- ′Kgane o be a dira eng goba a reng?'
(TŠE PEDI fela) (2)

17.9
- Babapadi ga se ba bantši, ke Lerato le Monamudi.
- Go dirišitšwe polelo ya go amogelega ya go hloka maroga.
- Poledišano ke ye kopana gore babogedi ba se lahlegelwe ke molaetša. 'A o reng, mogwera?' (3)

17.10
- Ntshepe le Lerato ba be ba ile dijong tša matena.
- Ntshepe o boditše Lerato gore o a mo rata. (2)

17.11 Lerato o theilwe kgopolong e tee ya go ba le lerato.
- Le ge Radithekisi a mo hlakiša o tšwela pele go mo rata ebile o boditše le Monamudi le mooki gore o rata monna wa gagwe. (2)

17.12 Lerato ke selo se sebotse/le a thabiša. (1)

17.13 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana a maleba.
Mohlala:
Maikutlo a lethabo/manyami
- Ke thabišwa ke gore Ntshepe o feleleditše a boditše Lerato gore o a mo rata.

GOBA

- Ke nyamišwa ke gore Lerato o na le monna eupša o thabišwa ke ge Ntshepe a mmotša gore o a mo rata. (2)

[25]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 25
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 80

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DIPOTŠIŠO TŠE TELELE: THETO [MEPUTŠO YE 10]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
	5–6	**4**	**3**	**2**	**1**
DITENG Tlhalošo ya sererwa. Botebo bja dikgopolo, kgonthišišo le kwešišo ya setšweletšwa **EPUTSO YE 6**	-Tlhalošo ye e tseneletšego ya sererwa. -Tatelano ya dikgopolo tša go ba le maatlakgogedi tša go amana thwii le sererwa. -Kwešišo ye e tseneletšego ya sengwalo le sereto.	-Kwešišo le tlhalošo ye botse ya sererwa. -Potšišo e arabilwe ka botlalo. -Dikgopolo tšeo di filwego di a kwagala eupša ga se tšona ka moka tšeo di hlalošitšwego ka mo go nyakegago. -Kwešišo ya sengwalo le sereto e bonetše.	-Tlhalošo ye e kgotsofatšago ya sererwa. -Go na le dintlha di se kae tšeo di amanago le sererwa. -Tše dingwe tša dikgopolo di a kwagala eupša ga di kgodiše. -Kwešišo ya motheo ya sengwalo le sereto.	-Tlhalošo ya sererwa ga e kgotsofatše. -Ga go dintlha tšeo di amanago le sererwa. -Ga go kwešišo ya sengwalo le sereto.	-Ga go kwešišo ya sererwa. -Karabo ga e sepelelane le sereto. -Morutwana ga a tsebe selo ka ga sengwalo le sereto.
	4	**3**	**2**	**1**	**0**
SEBOPEGO LE POLELO Sebopego, kelelo le kalo ya dikgopolo Polelo, segalo le setaele tšeo di dirišitšwego ge go ngwalo taodišo **MEPUTSO YE 4**	-Sebopego se tšweletša tlemagano ya dikgopolo ye botsebotse. -Dikgopolo di hlamegile ebile di tšweleditšwe ka bokgwari. -Polelo, segalo le setaele di a kgahliša, ke tša maleba, tša go hlohla mabjoko. -Go nyakile go se na le phošwana le e tee ya popopolelo, mopeleto le maswaodikga.	-Sebopego se tšwelela gabotse ebile se tšweletša go ela ga dikgopolo. -Kelelo ye botse ya dikgopolo. -Polelo, segalo le setaele ke tša maleba.	-Sebopego se a tšwelela. -Taodišo ga e na kelelo ye botse ya dintlha ebile ga go tlemagano ya dikgopolo. -Diphošo tša polelo ke tše nnyane eupša segalo le setaele ke tša maleba.	-Sebopego se bontšha diphošo tša peakanyo. -Dikgopolo ga se tša beakanywa ka tatelano ye botse. -Diphošo tša polelo ke tše ntši. -Segalo le setaele di fošagetše.	-Sebopego ga se sa maleba. -Diphošo tša polelo ke tše ntšintši ebile le setaele se fošagetše kudu.

KAROLO YA B LE C: RUBRIKI YA GO SWAYA DIPOTŠIŠO TŠE TELELE – PADI, KANEGELOTŠHABA LE PAPADI [MEPUTSO YE 25]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
	12–15	**9–11**	**6–8**	**4–5**	**0–3**
DITENG Tlhalošo ya sererwa Botebo bja dikgopolo, kgonthišišo le kwešišo ya setšweletšwa **MEPUTSO YE 15**	-Karabo ye botsebotse go fetiša: 14–15. -Karabo ye botsebotse: 12–13. -Tlhalošo ye e tseneletšego ya sererwa. -Tatelano ya dikgopolo tša go ba le maatlakgogedi tša go amana thwii le temana. -Kwešišo ye botsebotse ya sengwalo le setšweletšwa.	-Kwešišo le tlhalošo ye botse ya sererwa. -Potšišo e arabilwe ka botlalo. -Dikgopolo tšeo di filwego di a kwagala eupša ga se tšona ka moka tšeo di hlalošitšwego ka mo go nyakegago. -Kwešišo ya sengwalo le setšweletšwa e a bonala.	-Kwešišo ya magareng ya sererwa eupša ga se dintlha ka moka tšeo di hlalošwago ka botlalo. -Bontši bja dintlha di amana le sererwa. -Tše dingwe tša dikgopolo di a kwagala eupša ga di kgodiše. -Kwešišo ya motheo ya sengwalo le setšweletšwa.	-Kwešišo ye nnyane ya sererwa. -Ga go dintlha tšeo di hlalošwago ka botlalo. -Dintlha tše nnyane di amana le sererwa. -Tlhalošo e amana gannyane le sererwa. -Kwešišo ye nnyane ya sengwalo le setšweletšwa.	-Ga go kwešišo ya sererwa. -Maiteko a go araba potšišo a fokola kudu. -Ditlhalošo ga di kgotsofatše. -Morutwana ga a tsebe sengwalo goba setšweletšwa
	8–10	**6–7**	**4–5**	**2–3**	**0–1**
SEBOPEGO LE POLELO Sebopego, kelelo le kalo ya dikgopolo Polelo, segalo le setaele tšeo di dirišitšwego ge go ngwalwa taodišo **MEPUTSO YE 10**	-Sebopego se tšweletša tlemagano ya dikgopolo ye botsebotse. -Matseno le mafetšo ke a mabotse kudukudu. -Dikgopolo di hlamegile ebile di tšweleditšwe ka bokgwari. -Polelo, segalo le setaele di a kgahliša, ke tša maleba, tša go hlohla mabjoko.	-Sebopego se tšwelela gabotse ebile se tšweletša go ela ga dikgopolo. -Go na le tlemagano ye botse magareng ga matseno, mafetšo le ditemana tše dingwe tša taodišo yeo. -Kelelo ye botse ya dikgopolo. -Polelo, segalo le setaele ke tša maleba.	-Sebopego se a tšwelela. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo e gona eupša e na le mafokodi. -Diphošo tša polelo ke tše nnyane eupša segalo le setaele ke tša maleba. -Peakanyo ya ditemana ke ya maleba.	-Sebopego se bontšha diphošo tša peakanyo. -Dikgopolo ga se tša bewa ka tshwanelo. -Diphošo tša polelo ke tše ntši. -Segalo le setaele ga se tša maleba. -Peakanyo ya ditemana e fošagetše.	-Tlhokego ya peakanyo ye botse ya sebopego e dira gore dikgopolo di se elele gabotse. -Diphošo tša polelo le setaele sa go fošagala di dira gore go be bothata go bala le go kwešiša molaetša wa taodišo. -Segalo le setaele di fošagetše kudu -Peakanyo ya ditemana e fošagetše kudu.